

van de Ker-
sten, waar-
lijven om de
ren.
heid betreft,
gemoet ge-
maakt die het
ekt aan de
aar hij ver-
van dit bewijs
edining der
naakt, gelijk
at gevraagd
iet alleen om
d regelmatig
naar ook of
vorden. Ook
f hij regel-
da heeft bij-
wezen. Men
hipper elken
d afteekenen
k eene com-
te ook niet
het Avond-
ing aan de
bewijs toch
en, en dan
de Ker-
aanteekening

bonds.

Heere deze
ligen Geest,
aan onze
raag, waar-
d zich steeds
ben uitge-
rborghenheid
eten willen
d heeft ge-
gesprek met
gezegd, dat
n Geest bij
den wind,
men hoort
t, vanwaar
als we de
en kunnen
we hooren,
igheid van
en hart en
alleen op-
g van dien
loof, in be-
at dit alles
ar vanwaar
estes komt
angt, weten
het nieuwe
zieleleven
altoos eene

oo. Menig-
eboren en
ekt niet te
ds in hem
hij evenals
der jeugd
k waar dit
p later leef-
stadige be-
ugustinus,
ats en het
lzen, volgt
het werk
art is aan-
zell ver-
tiefen, dat
oedermelk
ogen, dat
zoo sterk
ns ernstig
te worden;
et Christe-
n tot zoo
naam van
gebleven,
as, tot dat
En Augu-
stet zoo is
ranje zegt
tilips, dat
eds vroeg
maar dat
stelen der
a verstikt
agde, in
aad, dat
levend te
gen. Ook
g van de
Joachim
met den
dit zaad
gaat als
volstrekt
in akker
schiet en
rshinbaar
sont, en
ons zijn
opschief-
vel eens
zaad der
hart ge-
rachte
naren,
genblik
k nooit
aat zelfs
van het
pers in-
at Gods
jk onze
V. Art.
eld en
tzware
druwere
andere
e Heere
en val
e zaad,
a den

Heiligen Geest nooit geheel van hen weg-
neemt", wie zal dan beweren, dat ditzelfde
niet evengoed mogelijk is, voordat hun be-
keering heeft plaats gegrepen. Was wat
een Augustinus vóór zijn bekeering misdeed,
dan soms erger dan wat een David na
zijn bekeering heeft misdaan?

Kunnen we derhalve reeds bij volwas-
senen volstrekt niet zeggen, wanneer hun
wedergeboorte heeft plaats gevonden, omdat
dit een voor ons verborgen werk des
Heiligen Geestes is, zoo geldt ditzelfde
natuurlijk in nog veel sterkere mate ten
opzichte van onze jonge kinderen, van
wier zieleleven we niets afweten, zoolang
dit nog in het onbewuste wegschuilt. Het
geluid des Geestes, waaruit we bij den
toet bewustzijn gekomen menschen de aan-
wezigheid van den Geest kunnen afleiden,
ontbreekt bij hen nog geheel, want er is van
dadelijk geloof, en van dadelijke bekeering
bij zulk een klein kindeke, dat nog onbe-
wust in de wieg ligt, natuurlijk geen
sprake. Hier kunnen we dus alleen afgaan
op de belofte Gods, dat Hij ook aan onze
kinderen den Geest, die het geloof werkt,
schenken zal. En die belofte alleen geeft
ons zekerheid, dat de Heilige Geest ook in de
harten dezer kinderen werken wil en werkt.

De vraag, of God de Heere deze belofte
des Geestes bij de uitverkoren kinderen des
Verbonds daarom altoos en zonder uitson-
dering vervult in hun vroegste jeugd, d. w. z.
terstond na hunne geboorte en nog vóór zij
den doop ontvangen, kan, omdat het hier een
verborgen werk Gods betreft, nooit met stelli-
ge zekerheid worden beantwoord. Bij den
doop der volwassenen, waarvan de Heilige
Schrift melding maakt, zien we, dat de
mededeeling des Heiligen Geestes soms
aan den doop voorafging, zoals bij Cor-
nelius en zijn gezin; soms onder den doop
plaats vond, zoals bij Christus zelf en bij
de drie duizend, die op den Pinksterdag
gedoopt werden; soms terstond na den
doop volgde, zoals bij de Samaritanen,
die eerst door Philippus gedoopt werden
en daarna door handoplegging der Apo-
stelen den Geest ontvingen. Vandaar dat
onze Gereformeerde Kerken in haar be-
lijdenisgeschriften zich over deze vraag
niet met beslislust hebben uitgelaten,
omdat zij het *vrijmachtig bestel Gods* wil-
den verbieden, die den Heiligen Geest
schenkt, waar en wanneer Hij wil. Zoo
wordt in de Belijdenis omtrent de Sacra-
menten, die door Calvijn en Bullinger
is opgesteld en waardoor de Gerefor-
meerde Kerken in Zwitserland tot overeen-
stemming zijn gekomen, de zoogenaamde
Consensus van Zurich, gezegd, dat de
nuttigheid, die wij van het Sacrament
bekomen, volstrekt niet beperkt moet
worden tot het oogenblik, waarop het ons
wordt bediend, alsof het uitwendige teeken
altoos op dat oogenblik de genade Gods
mede zou brengen; maar dat God de kin-
deren, die jong gedoopt zijn, *weerderbaart*
*in hun eerste levensjaren, of als ze jongelien-
ge worden zijn of in den tijd van hun
ouderdom* (Art. 20). Evenzoo zegt de Con-
fessie van de Synode van Westminster,
dat de werking van den doop niet beperkt
mag worden tot het oogenblik, waarop
deze bediening wordt, hoewel de belofte
genade Gods door het wettig gebruik van
het ingestelde Sacrament niet alleen aan-
geboden, maar ook werkelijk geschonken
wordt aan al degenen, kinderen of volwas-
senen, aan wie die genade krachtens het
raadsbesluit Gods toekomt, maar dat God
die genade hun schenkt *op den door Hem
daarvoor vastgestelden tijd* (Cap. XXVIII,
Art. 6). En geheel in overeenstemming
daarmede heeft ook onze generale Synode
te Utrecht in 1905 uitgesproken, dat men
niet uit de Schrift bewijzen kan, dat elk
uitverkoren kind reeds vóór den doop
wedergeboren is, aangezien God vrijmach-
tig is om Zijne belofte te vervullen vóór,
onder, of na den doop.

Maar even beslist als onze Gereformeerde
Kerken voor de vrijmacht Gods zijn op-
gekomen tegenover hen, die de wederge-
boorte te veel wilden binden aan het
oogenblik, waarop het Sacrament van den
doop ons bediend wordt, even beslist heb-
ben ze dit gedaan, en ook daarop mag
wel eens met nadruk worden gewezen,
tegenover degenen, die de wederbarende
werking des Heiligen Geestes afhankelijk
wildes stellen van het genademiddel van
het gepredikte Woord Gods.

Natuurlijk hebben onze Gereformeerde
Kerken steeds erkend dat het Woord een
genademiddel is en dat de Heilige Geest in
den regel, zoolwiel bij volwassenen als bij kin-
deren, die tot jaren des onderscheids zijn
gekomen, zich van dit middel bedient om
hen tot geloof en bekeering te brengen.
Het geloof, zegt de Apostel, is uit het
gehoor en het gehoor is uit het gepre-
dike Woord Gods. Van Lydia de purper-
verkoopster leest men dan ook, dat de Hei-
lige Geest haar hart opende, toen Paulus
haar het Evangelie verkondigde, opdat zij
op dit woord acht nemen en gelooven zou.
»Leer mij door uw Woord en Geest« blijft
daarom altoos de bede van Christus, Kerk.
Tegenover de Eenhouders en geestrij-
vers, die het Woord verwerpen of min-
achten, en op inwendige openbaringen
van den Heiligen Geest afgaan, hebben
onze Gereformeerde Kerken steeds ge-
handhaafd, dat Woord en Geest niet mogen
gescheiden worden; dat uit- en inwendige
roeping bijeen hooren; dat de Geest door
het Woord ons leert en leidt. Zelfs kan
men in goeden zin zeggen, gelijk Calvijn
in zijn Institutie doet, dat het *Woord*
het enige zaad der wedergeboorte is,
want het is het Woord, dat in het hart
gezaaid wordt, waardoor onder inwer-
king des Heiligen Geestes de vrucht van
geloof en bekeering — en dat bedoelt
Calvijn hier met de wedergeboorte — in
ons tot stand wordt gebracht. (Inst. IV,
16, 18).

Maar daaruit volgt niet, dat de Heilige

Geest de wedergeboorte, nu in engeren
zin genomen als de aanvang van het
nieuwe leven, niet ook buiten het Woord
om in ons werken kan en werkt. Calvijn
weersprekt die gevolgtrekking op de aan-
gehaalde plaats juist zoo beslist mogelijk,
en men doet hem wel grootendeels onrecht
aan, wanneer men met een beroep op dit
één woord hem een gevoelens zoutoedicht-
ten, dat niet alleen het zijne niet is, maar dat
hij juist veroordeelt en bestrijdt. Het waren
niet de Gereformeerden, maar de Anabap-
tisten, die verwerpers van den kinderdoop,
die in Calvijn's dagen op grond van
I Petrus 1: 23 beweerden, dat de weder-
geboorte alleen tot stand kon komen door
het gepredikte Woord en die daarom van
een wedergeboorte bij de kinderen en dus
ook van hun doop niets wisten wilden,
omdat, zooals zij zeiden, »de kinderen nog
geen oordeel des onderscheids hebben«
en het Woord dus niet kunnen hooren
noch verstaan. Natuurlijk is dit laatste op
zich zelf volkomen juist, want het gepredikte
woord richt zich altoos tot het *beuiste*
zieleleven, het moet niet alleen door het oor
gehoord, maar ook door ons verstand
worden verstaan, zal het werking op ons
zieleleven kunnen doen. En daarvan kan
natuurlijk bij onze kleine kinderen geen
sprake wezen, evenmin als bij die vol-
wassenen, die, omdat zij idioot of vol-
slagen krankzinnig zijn, het Woord niet
kunnen begrijpen. Hing de wedergeboorte
dus metterdaad van de prediking van
het Woord af, dan zouden onze jonge
kinderen niet alleen niet gedoopt mogen
worden, maar ook niet zalig kunnen
worden, wanneer zij jong kwamen te ster-
ven. Dat is de reden, waarom Calvijn
zoo krachtig en beslist tegen dit gevoelen
der Wederdoopers is opgekomen. »Wie zal
het wagen, zoo zegt hij

in den haast de tisch vergeten had waarin allen griffels, potlooden en ander schoolgerei hadden geborgen. Straks zouden ze een en ander noodig hebben, en als dan de meester het merkte...

„Hebben we niet nog een paar griffeltjes?“ vroeg een der oudste jongens. Weer werden de zakken doorzocht, maar vruchteloos. Juist waren de kinderen van plan het er in vredesnaam maar griffel- en penloos op te wagen, en de school binnen te gaan, toen onverwacht uit een zijlaan een knaap te voorschijn trad, op wien dadelijk aller oogen zich richtten.

„Daar is Wouter“, fluisterden de kinderen elkaar toe, en 't was of dat hun gezonden moed weer ophief. De nieuw gekomene was een jongen naar 't uiterlijk te oordeelen van een jaar of dertien. Hij was stevig gebouwd, mager en gespierd. Van verre maakte hij echter meer gunstigen indruk dan nabij. Wel had hij een sierlijke krulhoed en frische roode wangen; wel was zijn gezicht goed gevormd, maar de opslag van zijn oog kon maar weinigen bevallen. Dat oog stond onnatuurlijk dof en strak voor een jongen van dertien jaar. Er was gloed noch leven in. Heel het gezicht kreeg door die oogen een peinzende uitdrukking, alsof hun bezitter steeds in diepe gedachten verzonken was. Slechts nu en dan als er bijzondere aanleiding toe was, veranderde dit alles. Dan konden die doffe oogen glansen en kwam er uitdrukking op het stralende gelaat.

De knaap was zeer net in de kleeven. Geen wonder. Was hij niet in heel het dorp bekend als „Wouter van den burgemeester?“ Zeker die burgemeester was een boer gelijk de andere, maar een der rijkste en meest geachte. Hij ging niet allen om als zijns gelijke, en zijn zoon had op school geen streepje voor. Maar niet dat al was hij toch burgemeester, de eerste man in het dorp.

Wouter had zich blijkbaar niet behoeven te haasten gelijk de andere kinderen. Hij stapte kalm maar flink voort als iemand die nauwkeuring weet hoeveel tijd hij noodig heeft om zijn weg af te leggen.

Verwonderd keek hij naar het groepje dat bij den put stond. „Wat voor jelti daar uit?“ vroeg hij, „zoo meteen slaat de klok negen uur en dan gaat de deur dicht. Maakt voort.“ „Och Wouter“, sprak Piet, „wij hebben den taseh met de griffels en de pennen in het bosch laten staan. Wat moeten we nu beginnen?“ „Je hadt niet zoo dom moeten wezen“, was het antwoord min vriendelijk.

„Maar, Wouter, kun jij ons niet helpen?“ vroeg een der meisjes, „je weet toch wel meer raad.“ „Wat moet je hebben?“ vroeg Wouter, met een gezicht als van een koopman, die op de beurs een mooi zaakje hoopt te doen. En tegelijk knoopte hij zijn schooltasch los. „O, voor elk een griffel en voor ons drieën elk een pennenhouders.“ „Lange, mooie griffels heb ik niet, wel stukjes“. „Doet er niet toe, geef maar hier“. „En wat krijg ik er voor terug?“ „Vier duiten, van avond“ antwoordde Piet, „we hebben geen geld bij ons. Maar na schooltijd kom ik bij je.“

Intusschen had Wouter reeds den inhoud van zijn taseh doorzocht en daaruit zeven stukjes griffel opgedolven. Toen volgden drie halfslechte penhouders. Haastig nam elk zijn deel en daarop spoedde allen zich naar school, juist toen de klok negen uur begon te spelen.

Wouter de Regt was de oudste zoon van den burgemeester, en bezat al jong iets dat de dorpelingen soms glimlachend zeggen deed: „het is een aartje naar het vaartje.“

Wat Wouter al jong bijzonder kenmerkte was zijn groote kalmte, die hij maar zelden verloor. „Er is nog geen haast bij“, was zijn gewoon gezegde wanneer anderen zich repten. Als zijn broers en zusters 's morgens tegen het schooluur steeds tijd te kort kwamen, ging Wouter ook bedaard zijn gang. Het kwam niet bij hem op zich, zooals zij, bij het aankleeden te haasten, hun onthijt in allerlei naar binnen te werken en zoo meer. Wouter deed alles op zijn gemak en, al was de weg naar school niet kort, Wouter scheen zeker te zijn niet te laat te komen.

„Is waar bij zijn kalmte, bedaarde wijs van doen liet hij geen oogenblik verloren gaan. Hij talmde niet bij het aankleeden, maakte weinig bij het onthijt, maar was gelijk met de anderen klaar die alles overhaast deden, en ook vroeger dan hij op 't pad gingen. 't Is waar Wouter behoeft zelden of nooit te zoeken naar een verloren knoop die bij een driftigen eigenaar van het huis was gesprongen. Zijn hoed en das lagen altijd op dezelfde plaats geborgen, en werden niet gelijk vaak door de anderen nu hier dan daar neergegoot. Ook moest erkend, dat hij aan hoofdhaar en kleeven meer zorg besteedde dan de andere jonge huisgenooten die hij veelal nog inhaalde ook al waren zij voor hem schoolwaarts gegaan. In 't kort de oude spreuk der Romeinen: „Haast is langzaam“, werd door onze vriend zooveel mogelijk toegepast, al had hij ook nog geen Latijn geleerd.

HOOGENBEEK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

HEROEPEN: Oldeboorn en Stellingma, C. M. Huisenga, cand. te Kampen. — Wateringen en Oostmeer, N. Buitinga, cand. te Dordrecht. — Medemblik, E. Buijs, em. pred. te Kampen. AANGENOMEN: Rookhuizen (U.), J. Visser, te Zuidwilde (Dr.). — Gaast c.a. en Pissam c.a., R. Huisma, te Hindeloopen. — Scharweghout, F. W. Geerds, te Oldekerk. BEDANKT: Numansdorp, J. van Henten, te Wijckel en Balk. — Urk, G. Doekes, te Nieuworp. — Elburg, R. Huisma, te Hindeloopen. — Arnhem, J. C. Brussaard, te Moppel. — Anjum, J. C. Aalder, te Beestum. — Waarder (bij Woerden), G. v. d. Zanden, te Renkum.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Dirksland, F. Kijfheer, te Leerdam. — Hasselt, G. Lana, te Ooltgensplaat. — Driezum, A. Dekker, te Giesendam c.a. — Geerkebooster (toez.), H. A. Reddingius, em. pred. te Groningen. — Zuid-Heijerland (toez.), J. Nauta, te Mijnsheereland. — Amstelveen, B. Tuijnstra, te Boskoop. — Groesbeek (toez.), W. C. Posthumus Meyjes Jr., te Giesbeek. — Hillegom, G. Verdoos Kleijn, te Wageningen. — Nunen, M. Jolles, te Vught.

AANGENOMEN: Nieuwe-Tong, P. Kruit, te Gouda. — Ginneken (toez.), B. ter Haar Romney A.B., te Voorhout.

BEDANKT: Sybekarspel en Wormer, W. A. Kastein, te Wierwoud. — Barneveld, B. v. d. Wal, te Hoevelaken. — Bruchem c.a., P. Koylman, te Lunteren. — Groede, D. Bins Jr., te Ellewoutdijk. — Zevenbergen, N. G. Veldhoorn, te Alphen a/d Rijn.

Met vriendelijken dank aan zoovele geabonneerden, die ons de verschuldigde abonnementsgelden over het tweede kwartaal 1916 reeds toezonden, nemen wij de vrijheid hun, die dit nog niet deden, te verzoeken, zulks alspoeg uiterlijk den 5en Juli a.s. te doen en hun postwissel te adresseren aan De Administratie van „De Heraut“, Amsterdam.

De abonnementsprijs van De Heraut is f1.20 per kwartaal. Na ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Juni 1916.

Advertentiën.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs In Effecten,
Westermarkt No. 21
AMSTERDAM.

JULIANA-BIJBEL

in zeer goeden staat ter OVERNAME AANGEBODEN. Br. fr. lett. J. B. Adv.-Bur. J. D. v. d. KAAG, Zw. Janstr. 125, Rotterdam.

Voor den meestbedruide TE KOOP:

De Verklaring van de geheele Heilige Schrift

door eenige van de voornaamste Engelsche Godgeleerden PATRIK, POLUS, WELS en anderen (Holl. vertaling) met een Voorrede van JOAN VAN DEN HONERT, uitgegeven te Amsterdam 1740. 17 deelen groot fo. formaat, geb. in heel kalfleideren banden, prachtig exemplaar. Br. lett. F. Boekb. A. C. DE MOOIJ, te Utrecht.

VERSCHEENEN:

„Wat Maat en Rijn“
Een bundel gedichten
door
BROEDER JACOB.

Prijs 75 cents ingeslaald.

„125“ gebonden.

In den boekhandel verkrijgbaar of tegen inzending van het bedrag bij den uitgever J. F. MARSMAN, Zelst.

Een zuivere genees